

VOJENSTVÍ DOMA A V CIZINĚ.

SS:

Předvojenská výchova v Německu.

Od roku 1919 německá vláda nejen že předvojenskou výchovu mládeže trpěla, nýbrž ji i podporovala, aby, jak řekl ministr zahraničních věcí Stressemann, nahradila, „co Německo ztratilo tím, že bylo donuceno vzdáti se pravidelné povinné služby vojenské“.

Tato předvojenská výchova se šířila s obdivuhodnou mohutností a rychlostí: když se skoro ve všech státech evropskýchjevila vlivem dlouhé války jakási únava, byla naproti tomu mládež v Německu stále připravována jak morálně, tak tělesně k příštímuboji a byla vytrvale povzbuzována k odplatě a k nenávisti. Vášnivý patriotismus podněcuje mladé posluchače universitní a studenty ostatních škol a na nejvyšším stupni udržuje jejich touhu vycvičiti se tak, aby zví-

těžili. Za těchto podmínek je vojenský výcvik, jak veřejný, tak i tajný, obzvláště snadný a jeho výsledky skvělé.

Předvojenská výchova v Německu skládá se ze tří druhů:

- I. Výchova morální;
- II. výchova tělesná;
- III. vlastní předvojenská výchova.

I. Výchova morální.

Morální výchova mládeže je vedena učiteli, kněžstvem a národními spolky. Účelem jejím jest vštípití nenávisti k cizincům, zesílení zvyklost kázně a vznítiti národní myšlenku.

A. Učitelstvo.

Vyučování na školách se nese nejen vlasteneckým směrem, ale jest i jasné orientováno k válce, která opět vrátí Německu jeho moc a bohatství. Učitelský sbor je týž, jako byl za císařství, zůstal přesvědčeně všenněmecký a nakloněn stranám nacionalistickým. Učitelé nejen že učí své žáky vojenským předmětům, nýbrž jsou jim i příkladem v tom, že konají dobrovolně cvičení u pluků. V učebnicích hlásá se nadšeně a útočně vlastenectví.

B. Kněžstvo.

Kněžstvo posiluje úlohu školy. Co se týká obsahu vyučované látky, jest úplná dohoda učitelů s kněžstvem jak katolickým, tak protestantským. Veškero jejich úsilí směřuje ke kázni a vlastenectví.

C. Spolky.

Vlasteneckých spolků jest velmi mnoho; hlavní z nich jsou tyto:

1. Spolky krajní pravice, jichž ideálem a představitelem je Ludendorff (Wanderbund, Turn- und Sportklub, Frontbann).

2. Nacionalistické spolky, které seskupují většinu německé mládeže (Deutschnationaler Jugendbund, Jungstahlhelm, Jungdeutscher Orden a p.).

Čtyři pětiny všech universitních spolků studentských patří nacionalistům. Jsou soustředěny pod jménem „Hochschulring deutscher Art“, a jejich dokázaný cíl jest: nejdříve osvobození vnitřní, potom osvobození vnější a pak soustředění všech německých bratří ve Velkém Německu.

3. Spolky katolické, seskupené v Unii Windhorst.

4. Spolky republikánské, z nichž nejdůležitější jest „Reichsbanner Schwarz-rot-gold“.

Všechny spolky, nehledíce na politické rozdíly, stejně podporují u mládeže vývoj pochopení pro kult velké vlasti, germánství a též i pangermánství a mystickou víru v osudové určení a úlohu Německa a jeho kultury.

II. Výchova tělesná.

A. Vedení.

Tělesná výchova podléhá úplně řízení ministerstva vnitra, které k tomu účelu má:

1. Říšský poradní sbor pro tělesnou výchovu (Reichsbeirat für körperliche Erziehung);

2. Říšský výbor pro tělesnou výchovu (Deutscher Reichsausschuss für Leibesübungen). Tento sbor je pravým malým parlamentem, jemuž předsedá jeden ze státních tajemníků. Čítá 495 členů;

3. po celé říši jsou místní sdružení tělovýchovná (Ortsverbände für Leibesübungen).

Prusko samo pro sebe vytvořilo „Pruský poradní sbor pro tělesnou výchovu“ (Preussischer Beirat für Leibesübungen).

B. Vysoká škola tělesné výchovy.

Od roku 1920 zřídil říšský poradní sbor Vysokou školu tělesné výchovy (Deutsche Hochschule für Leibesübungen), která disponuje luxusními stadiony.

Tato škola je tříletá a jejím účelem je vychováti profesory tělesné výchovy.

Pro vysokoškolské studenty jsou při ní zřízeny 15denní kursy. Mimo to jsou organizovány kursy lidové, kterých se v posledních letech zúčastnilo 10.000 žáků.

C. Tělesná výchova ve školách.

Říšský výbor německý pro tělesnou výchovu chce docílití toho, aby byla na všech školách zavedena povinná hodina tělocviku denně a ministerstvo vnitra

nařídilo v květnu r. 1924, „že všichni kandidáti universitních zkoušek musí mítí napříště vysvědčení o tělesné výchově“. Tyto předpisy jsou již plněny některými universitními fakultami. V červenci r. 1924 konala se v Marburgu osmá olympiada německých universitních posluchačů s plným úspěchem.

D. Tělesná výchova ve spolcích.

Všechny spolky ovládané vlasteneckým duchem, o nichž výše byla učiněna zmínka, šíří mezi mládeží tělesnou výchovu.

Podle řeči presidenta Federace bavorských gymnastů ze 17. prosince 1923, sdružuje jen tento speciálně tělovýchovný spolek dva miliony cvičenců.

Unie říšských střeleckých spolků malé ráže čítá 300.000 členů, ovšem jsou mimo to ještě jiné spolky. Střeleckých závodů, pořádaných v červenci r. 1920 v Hanoveru, zúčastnilo se 25.000 střelců.

E. Tělesná výchova v obcích.

Aby školy a spolky měly v místě zajištěno cvičiště, podal říšský výbor pro tělesnou výchovu návrh zákona o zřizování cvičišť. Předpokládaný roční úvěr jest deset milionů marek. Tento návrh zákona nebyl ještě odhlasován, ale je naděje, že bude ještě letos schválen.

Ostatně mnoho měst, aniž by čekalo na subvence, začalo zřizovati stadiony. Berlín postavil 4 nové stadiony v r. 1923. Kolín nad Rýnem zřizuje stadion o ploše 55 ha. Menší města i vesnice mají většinou vlastní sportovní cvičiště.

III. Vlastní vojenská výchova.

Všechny ročníky, i ročník 1919, byly vycvičeny za války a jejich vojenský duch jest pečlivě udržován v plukovních spolcích. Vojenská výchova ročníku 1920 a mladších jest podávána ve školách a spolcích aspoň ve formě základní, za tajné podpory armády.

A. Školy.

Jest nutno obdivovati oddanost, s jakou profesori, učitelé i žáci se věnují vojenské výchově. Základům vojenského výcviku se vyučuje na školách za stejných podmínek jako ostatním předmětům. Cvičební příručky dokazují to velmi jasně, jako na př. obsah látky „Gelände-Spiele“ od Schaefera, učitele v Bochlitzi:

1. Pochody zkušební.
2. Orientace podle mapy.
3. Ostraha na pochodu.
4. Naslouchací hlídky.
5. Průchod (plazením) řetězem stráží.
6. Zteč.
7. Obrana mostu.
8. Střetný boj.

Tato cvičení se provádějí vůbec a tak můžeme viděti, jak v polích se cvičí mladí studenti zacházeti s kulometem. Některé školy mají dřevěné kulometry v přirozené velikosti, které dokonale slouží při výcviku.

B. Spolky.

Jejich cílem jest především rozvinouti u mladých mužů smysl pro kázeň a vojenského ducha. Prostředky, kterých užívají, jsou i u spolků republikánských tytéž, jichž užívala bývalá armáda. Dále učí cvičence střelbě, zacházení s ručními granáty a kulomety, a provádění polního řádu. Všechna tato cvičení jsou řízena a kontrolována důstojníky.

Kromě těchto spolků věnují se jiná sdružení výcviku odborníků technických, jezdců a též i pilotů (Deutscher Luftfahrverband).

C. Dobrovolníci na krátké období (Zeit-Freiwilligen).

Spolky připravují výcvik masy, armáda si ponechala výchovu kádrů. Nynejší aktivní armáda jest armáda kádrová. Aby Německo umožnilo výchovu důstojníků v záloze, organizovalo v širokém měřítku výcviková období pro nejschopnější mladé muže. Tito mladí muži, hlavně studenti a učitelé, konají dobrovolně dvou- až šestiměsíční výcvikové období, v němž jsou úsilovné a tvrdě cvičeni. Tomuto výcviku se podřizují oddaně a s obdivuhodným sebezapřením.

Mnoho těchto dobrovolníků se zúčastnilo posledních podzimních cvičení.

IV. Závěr.

1. Předvojenská výchova v Německu má účel hlavně morální: povznéstí národnostní citění, přiměti mládež, aby se podřídila kázni a připravovati ji pro

odvetnou válku. Dále se snažit udržovati sportem mládež stále schopnou a vyučiti ji základním vojenským naukám (střelbě z pušek i kulometů, službě v poli).

Školy, klerus a spolky vzaly na se tuto přípravu.

2. Předvojenská výchova budoucích důstojníků v záloze je zajištěna tím, že studenti se dobrovolně hlásí na tajný krátkodobý výcvik, prováděný v kasárnách.

3. Tato vojenská příprava je Němcům jen prostředkem z nouze, jehož užívají proto, že nemohou jinak obejítí mir Versailleský. Jakmile budou moci, postaví ihned znovu svou bývalou armádu a přejdou k povinné dlouhodobé vojenské službě.

RŮZNÉ.

Německý rozpočet na rok 1925 vykazuje na vojsko a námořní loďstvo položku 909 milionů zlatých marek, t. j. asi 4 miliardy franků. F. M.

Stav ruského letectva jest dnes velmi nesnadno zjistiti podle zpráv zcela protichůdných, které nás z Ruska docházejí. Pravda bude asi uprostřed. Rusko má dnes pravděpodobně 1000—1100 letounů, z nich asi 30 moderních, pocházejících většinou z Anglie. Typy jsou velmi různé: Haviland, Wickers, Fokker atd. Velkým zdrojem leteckých aparátů by mohly být podniky Junkerovy v Moskvě, které zaopatřují obchodní letecké linie ruské, ale v poslední době jsou disgustovány špatnými podmínkami výrobními a zvláště sovětským zákonodárstvím, takže mají v úmyslu likvidovati. To ovšem jsou zprávy poněkud odchýlné od zpráv, které jsme o rozvoji ruského leteckého průmyslu slyšeli nedávno. F. M.

Japonské kombinované manévry sil námořních, pozemních a leteckých konaly se koncem května v Tichém oceánu. Byl to útok na ostrov spojený s pokusem o vylodění pěchoty. Loďstvo reprodukovalo bitvu u Čušimy, v níž Japonci zvítězili nad Rusy. Tentokrát ovšem bylo použito zbraní modernějších. F. M.

Reorganisace italského letectva byla projednávána v květnu t. r. Leteckých důstojníků má být 2418, z nich 26 generálů, 4197 poddůstojníků a 25.000 mužů. Armáda pozemní bude mít 60 eskadřil, námořní 18 eskadřil. V italských koloniích bude umístěno 12 eskadřil. Celkový počet vojenských letounů bude zvětšen na 2070 strojů. F. M.

Letecké noční manévry nad Londýnem konaly se počátkem května. Námet byl: bombardování hlavního města nepřátelským letectvem. Obranné linie byly organisovány tak jako za války. Dělostřelectvo protiletadlové bylo připraveno a elektrické světlo-mety hledaly nepřátelské letouny,

které se vznášely nad městem ve výši 3000—4000 m. Ačkoli se nestřílelo z děl ani nepadaly bomby, byl přý celkový dojem dokonalý. Zajímavé bylo pozorovati letouny, kterak se snažily uniknouti pronikavému světlu reflektorů. Účele hlavního však bylo dosažení: přihlásilo se mnoho dobrovolníků ze všech tříd londýnského obyvatelstva, z nichž budou utvořeny brigády protiletadlové obrany. F. M.

Nový granát pro anglické loďstvo předložila továrna v Sheffieldu; ráže 16 palců. Střela pronikne i nejsilnější ocelové pancíře. Výsledky docílené při pokusech překonaly požadavky před dvěma léty neuvěřitelné. F. M.

Co stála Francii rána z děla za války. V dubnu r. 1917 vydalo franc. ministerstvo výzbroje tabulku o ceně střeliva s nadpisem: „Dříve než dáš rozkaz k palbě zbytečné, pomni, jak je drahé střelivo“. Tabulka pak brzy poté byla vyvěšena u všech dělostřeleckých velitelství. Uveřejňujeme jen několik dat: rána 7.5 cm ráže stála 60 fr., 10.5 cm ráže 115 fr., 15.5 cm ráže 225 fr., 24 cm ráže 890 fr., 28 cm ráže 1180 fr., 30.5 cm ráže 2800 fr., 40 cm ráže 3850 fr. a 52 cm ráže 6300 fr. R. A.

Nová houfnice horská ráže 75 mm zavedena byla v Norsku. Maximální donosnost 7200 m, váha 518 kg, váha náboje 6.5 kg. Dějí se pokusy zavést ji jako doprovodnou zbraň pěchoty. R. A.

Anglický rozpočet pro 1925—26 na letectvo činí 15.513.000 liber, jest tedy značně větší než v předešlých letech. Dosavadních 18 leteckých eskadřil bude zvětšeno o 7 nových. Většina výdajů jest určena pro studia technická a výstavbu dílen. R. M.

Americké vojenské školství rozvinulo se od světové války do netušených rozměrů. Kromě válečné školy ve Washingtonu a školy pro službu generálního štábu ve Ft. Leavenworthu existují školy pro různé zbraně: pěchotu, jezdecko, dělostřelectvo pol-

ni, dělostřelectvo pobřežní a ženii. Velmi mnoho jest škol pro služby: pět pro službu zdravotnickou, tři pro službu intendantní, dvě pro službu zásobovací, po jedné pro službu signálovou, chemickou, pro tanky, vojenskou hudbu, finance a pro polní duchovní. Leteckých škol jest šest. Pro kuchaře a pekaře existuje dokonce škol dvánáct. Nedávno zřízena škola pro válečný průmysl.

R. M. S.

Cesta amerických vojenských letců kolem světa stála 177.5 mil. dolarů, t. j. 880.000.000 švýc. franků kromě výdajů nepřímých. O odměně vojenským pilotům rozpředla se novinářská kampaň. Někteří navrhuji povýšení důstojníků na generály brigádníky, což by bylo absurdní, jiní zase vyšší pořadí, čímž by zase byli trestáni ti, kteří se nemohli také cesty zúčastniti, a konečně třetí navrhuji peněžitou odměnu. Tím však by příliš pohasl lesk celé výpravy, nehledíc k tomu, že někteří účastníci již obdrželi 10.000 dolarů za články psané do amerických revu.

R. M. S.

Anglie nahradí úplně svůj letecký materiál. Všechny eskadry budou opatřeny do konce roku 1926 novými stroji. Všichni letci budou opatřeni padákem vzoru Irvingova.

B. B.

Ocenění vědecké práce čsl. důstojníka. Po návrhu III. odboru Masarykovy akademie práce udělilo představenstvo Vědecké rady MAP ve snůžci, konané dne 23. dubna t. r., práci škpt. inž. Vlad. Hájkovi: Vrtací a trhací práce

skalní II. díl, kterou zaslal pro vědeckou soutěž Masarykovy akademie práce, vypsanou r. 1924, cenu 1000 Kč.

Mezinárodní silniční trati. První návrh na zřízení mezinárodních silnic automobilových byl po světové válce předložen na konferenci pro mezinárodní dopravu, která se konala ve dnech 5. až 12. října 1921. V prosinci 1922 byl mezinárodnímu sdružení uznáných automobilních klubů (Association Internationale des Automobiles Clubs reconnus) předložen návrh autoklubu čsl. republiky, udávající směry mezinárodních silnic. Sekretariát tohoto sdružení vypracoval konečně návrh, který byl v listopadu 1923 přijat a podle něhož by československou republikou vedly tyto mezinárodní automobilové silnice:

I. Paříž—Strassburg—Stuttgart—Nimberk—Plzeň—Praha—Hradec Králové—Vratislava—Varšava;

II. Stralsund—Dráždany—Teplice—Praha—Tábor—Videň;

III. Vídeň—Brno—Olomouc—Těšín—Krakov—Varšava;

IV. Bělehrad—Budapešť—Báňská Bystrice—Krakov—Varšava.

Vrchní stavební rada v ministerstvu veřejných prací Ing. Hloušek sestavil návrh na barevné označení mezinárodních silničních tratí a uveřejnil jej na mapě v č. 9 úřed. časopisu „Zprávy veřejné služby technické“, kde ve zvláštní tabulce jsou přehledně sestaveny délky mezinárodních silničních tratí, z kterých by připadlo na území čsl. republiky délky 1.080 km.